

Dziennik Zachodni

Obrady w Moskwie

Optymizm gen. Clay'a

Uprawnienia przyszłego rządu Niemiec

Przedstawiciel Stanów Zjednoczonych w Sojuszniczej Radzie Kontroli gen. Clay opuścił Moskwę. Przed wyjazdem udzielił wywiadu korespondentowi dziennika „New York Herald Tribune“.

General Clay podkreślił, że został wezwany przez ministra Marshalla do Moskwy na dwa dni, celem udzielenia delegacji amerykańskiej dodatkowych informacji. Wskutek nawału pracy musiał jednakże zatrzymać się w Moskwie dwa tygodnie, przy czym brał udział w pracach komisji koordynacyjnej. Po spełnieniu swoich zadań wraca obecnie na swe stanowisko do Berlina.

Radzie Kontroli szeregu cennych instrukcji, które przyczynią się do polepszenia sytuacji w Niemczech. Gen. Clay zdementował pogłoski, jakoby wyjazd jego z Moskwy spowodowany został rozczarowaniem dotychczasowymi wynikami konferencji. Podkreślił on, że porozumienie osiągnięte w sprawie zasad demilitaryzacji, denacyfikacji i demokratyzacji Niemiec w znacznym stopniu ułatwi prace Sojuszniczej Rady Kontroli. Podstawowe znaczenie ma zdaniem gen. Clay'a zbieżność poglądów w sprawie jednolitego gospodarstwa

Niemiec, choć porozumienie w tej sprawie zależy od uzgodnienia poglądów w sprawie reparacji. Ministrowie uzgodnili swe stanowiska w zagadnieniach zasadniczych, a następnie przedstawili swe poglądy rządowi i przedstawicielom narodowym swych krajów, z tym, żeby na swym następnym spotkaniu mogli określić granice wzajemnych ustępstw. Gen. Clay podkreślił, że więcej nie można było oczekiwać od konferencji moskiewskiej i przypomniał, że przygotowanie traktatów pokojowych dla satelitów

Niemiec trwało ponad rok, a konferencja moskiewska jest dopiero pierwszym krokiem, zmierzającym do opracowania projektu traktatu pokojowego z Niemcami. Gen. Clay wyraził nadzieję, że Sojusznicza Rada Kontroli otrzyma również w wyniku dalszych obrad Rady ministrów instrukcje w sprawie ustroju politycznego Niemiec i w sprawie osób deportowanych. Umożliwi to Sojuszniczej Radzie Kontroli przygotowanie projektów dla następnej sesji Rady Ministrów.

Delegat USA. Murphy oświadczył, że propozycje sowieckiej delegacji rzekomo są niezgodne z porozumieniem poczdamskim. Murphy usiłował przedstawić sprawę, jakoby sowiecka delegacja wypowiedziała się za utworzeniem więcej niż scentralizowanego państwa niemieckiego i w szczególności scentralizowanego aparatu policyjnego. W tej sprawie Wyszyński oświadczył: Decyzje poczdamskie mówią o tym, że zarząd Niemiec winien iść w kierunku decentralizacji politycznej struktury. sowiecka delegacja wypowiada się za rozwojem autonomii władz miejscowych. Realizacja jednolitej politycznej winna iść w parze z rozwojem uczucia odpowiedzialności. Wniosek trzech delegacji: radzieckiej, francuskiej i angielskiej postanowiono przedstawić Radzie ministrów.

Moskwa (ob. wł.). Poniedziałkowe posiedzenie Rady ministrów spraw zagranicznych w Moskwie rozpoczęło się z 1-godzinnym opóźnieniem, ponieważ Komitet Koordynacyjny nie przedłożył na czas raportu. Posiedzenie któremu przewodniczył Bidault trwało 3 i pół godziny. Tematem dyskusji była sprawa rady konsultacyjnej i jej zakresu władzy. Równocześnie poruszono podobnie jak na poprzednich posiedzeniach sprawę ustroju federacyjnego i centralistycznego. Przy końcu posiedzenia Bevin oświadczył, że 3 i pół godziny spędzono daremnie nie osiągnając w żadnym punkcie porozumienia. W kołach amerykańskiej delegacji panuje przekonanie, że konferencja Rady ministrów potrwa prawdopodobnie 1 lub 2 tygodnie. Jest rzeczą możliwą, że porozumienie w sprawach ekonomicznych zostanie osiągnięte.

Zgodne stanowisko trzech mocarstw

Moskwa. (API) Komisja koordynacyjna przystąpiła do rozpatrzenia sprawy podziału pełnomocnictw pomiędzy tymczasowy

rząd niemiecki, a rządy poszczególnych ziem. Delegacje angielska, francuska i sowiecka zgadzają się na to, że konieczne jest dokładne sformułowanie, jakie pełnomocnictwa mają być przyznane centralnemu rządowi i jakie rządowi poszczególnych ziem. Propozycje angielskiej, francuskiej i sowieckiej delegacji przewidują udzielenie centralnemu rządowi szeregu pełnomocnictw, koniecznych dla realizacji politycznej i ekonomicznej jednolitej Niemiec. Delegacja USA. żąda ograniczenia pełnomocnictw rządu centralnego.

Wyszyński w swoim przemówieniu zaznaczył, że należy rozróżnić dwa zagadnienia — zakres władzy i metody wykonywania tej władzy. Można mieć bardzo małe pełnomocnictwa i wykorzystywać je przy pomocy metod, sprzecznych z demokratycznymi zasadami i odwrotnie można mieć szerokie pełnomocnictwa i stosować je w sposób demokratyczny. Wyszyński proponuje nadać cen-

tralnemu rządowi takie pełnomocnictwa, które będą konieczne dla wykonania podstawowych zadań, które przed nimi stoją, zabezpieczyć jednolitość polityczną Niemiec i wykonanie przez Niemcy ciężących na nich obowiązków wobec państw sojuszników. Delegacja sowiecka wniosła propozycję, przewidującą wyraźne rozgraniczenie pełnomocnictw tymczasowego rządu niemieckiego i rządów ziem. Zdaniem delegacji tymczasowy rząd niemiecki winien mieć pełnomocnictwa w sprawach polityki zagranicznej, zawierania i wykonywania umów międzynarodowych, w sprawie obywatelstwa, naturalizacji, imigracji i emigracji, bezpieczeństwa państwa, wydawania przepisów.

Omawiając sowieckie propozycje, delegat bryt. gen. Obertson zaznaczył, że stanowisko jego delegacji w tych sprawach prawie całkowicie pokrywa się z sowieckim.

Austria stawia warunki

Wiedeń (obs. wł.). Bawiący w Moskwie austriacki minister spraw zagranicznych dr Gruber, złożył w poniedziałek wobec przedstawicieli prasy amerykańskiej oświadczenie, w którym stwierdził, że Austria nie podpisze traktatu pokojowego w wypadku, gdyby przedstawione w ubiegłą sobotę w Moskwie żądania jugosła-

wiańskie co do oderwania części Karyntii i Styrii miały zostać uwzględnione. Jeżeli Austria ma być państwem niepodległym i demokratycznym — to zdaniem dr Grubera — powinna posiadać granice z obszaru przed przyłączeniem jej do Rzeszy. (cz)

List Mołotowa do Marshalla w sprawie Chin

Moskwa. (API) Min. Mołotow wysłał list do amerykańskiego min. spraw zagr. Marshalla, w odpowiedzi na jego oświadczenie z dnia 31 ub. m., w którym sekretarz stanu stwierdził, iż w Chinach pozostanie 6.180 członków amerykańskich sił zbrojnych. W liście swym min. Mołotow sprzecywał sowiecki punkt widzenia w sprawie wojsk cudzoziemskich w Chinach. Mołotow zaznacza, że rząd sowiecki wykonał przyjęte na siebie zobowiązania, co do wycofania swych wojsk z Chin. Wojska sowieckie zostały wycofane z Mandżurii do 3 maja 1946 r., natomiast całkowita ewa-

kuacja wojsk amerykańskich nie została dotąd przeprowadzona i nie wiadomo, kiedy to ostatecznie nastąpi. Mołotow przypomina, iż porozumienie odnośnie Chin zostało osiągnięte między ministrami spraw zagranicznych w grudniu 1945 r. w Moskwie. Porozumiewano się wówczas co do konieczności przywrócenia jednolitej i przeprowadzenia demokratyzacji Chin pod przewodnictwem rządu narodowego, utworzonego z inicjatywy elementów demokratycznych. Zgodzono się również, iż należy zakończyć wojnę domową w Chinach.

„Daily Mail“ pisze: „Nie można mieć lepszych i bardziej wypróbowanych przyjaciół niż Holendrów. Gdy widzimy na ziemi angielskiej te olbrzymie dzwigi i pompy wodne, które widzieliśmy w Holandii po wycofaniu się wojsk niemieckich, jesteśmy pewni, że Holendrzy przyczynią się do uratowania zalanych obszarów Wielkiej Brytanii.“ (cz)

Chicago (obs. wł.). W środkowej, zachodniej i wschodniej części Stanów Zjednoczonych trwają od kilku dni ulewne deszcze. Na skutek wylewu rzek bez dachu nad głowę znalazło się 15 tys. osób. Od dnia 5 bm. śmierć w falach wzbitych wód znalazło 11 osób. Szczególnie katastrofalne wylewy miały miejsce w stanie Michigan, gdzie z brzegów wy-

Posiedzenie Ligi Arabskiej w Kairze. Przemawia delegat Arabii Jusuf Yassin. (Foto Keystone przez SAP)

W Anglii i w USA Druga fala powodzi

Londyn (obs. wł.). Kiepska pogoda w okresie Świąt Wielkanocnych pozwoliła zaledwie części mieszkańców Londynu na opuszczenie stolicy i spędzenia wypoczynku świątecznego na prowincji. Nad północną Anglią przeciągały burze, które miejscami wyrządziły znaczne szkody. Sytuacja powodziowa nad rzeką Trent w dalszym ciągu wzbudza obawy powrotu wzbitych fal. Do zagrożonych miejsc przybyli już rzeczoznawcy holenderscy, którzy przy pomocy specjalnie z Holandii sprowadzonych maszyn starają się usunąć powstałe na skutek powodzi zniszczenia i zarządzić dalszemu złu.

W związku z tym, wtorkowy

„Daily Mail“ pisze: „Nie można mieć lepszych i bardziej wypróbowanych przyjaciół niż Holendrów. Gdy widzimy na ziemi angielskiej te olbrzymie dzwigi i pompy wodne, które widzieliśmy w Holandii po wycofaniu się wojsk niemieckich, jesteśmy pewni, że Holendrzy przyczynią się do uratowania zalanych obszarów Wielkiej Brytanii.“ (cz)

stało 11 rzek. W północnej części tego stanu 5 tysięcy osób zostało ewakuowanych, gdyż obszar 400 km kw. znalazł się całkowicie pod wodą. (gp)

Wszyscy w akcji pomocy powodziom! Wzruszający list dzieci dolnośląskich

Katowice. Akcja pomocy dla ludności, dotkniętej klęską powodzi, przeprowadzana na łamach „Dziennika Zachodniego“, daje, jak wiadomo wspaniałe rezultaty. Wyrażające się już zarówno kwotą ponad milion złotych jak i cennymi darami w naturze. Na listach ofiarodawców, obok wysokich sum, idących w tysiące, widać skromne złotówki. Te ostatnie mają jednak specjalną wartość. Świadczą o poczuciu solidarności i chęci pomocy, niesionej przez wszystkich, bez względu na stan zamożności. Nie jest sztuką dać, gdy się ma dużo.

Takim właśnie pięknym dowodem ofiarności społecznej jest nadana do redakcji, w dniu wczorajszym, kwota 424 złotych, zebrana na powodziom przez dzieci szkoły powszechnej, w Zalesiu, powiat Jelenia Góra, dar tym cenniejszy, że pochodzący z dalekiej wsi dolnośląskiej. W ślad za następnymi pieniędzmi, przyszedł zbiorowy list, podpisany przez wszystkich małych ofiarodawców. Szanowna Redakcjo! Na lekcji polskiego Pani przeczytała nam z gazety („Dziennik Zachodni“ nr 85) o klęsce powodzi w Polsce. Nam bardzo żal tych ludzi, którym woda zabrała całe mienie. My pragniemy wziąć udział w niesieniu pomocy ofiarom powodzi i zebraliśmy na ten cel 424 zł. Jest to kwota niewielka, ale przesyłamy ją szczerym sercem. Klasy niższe szkoły powszechnej w Zalesiu, pow. Jelenia Góra, St. Dolny. Gniewek Aleksander, Szyguła Władysław, Tokan Zygmunt, Tomaszewicz Józef, Fidler Jan, Kazimierz Wajda, Ubyska Maria, Spiewak Maria, Bazińska Danuta, Kata Edward, Ulewicz

Tadeusz, Ulewicz Janina, Komar Józef, Szyguła Emilia, Eljaszowski Zygmunt, Platkiewicz Tadeusz, Pisarek Mieczysław, Baranowski Jan, Tomaszewicz Czesław, Rzonca Jan, Lewiński Benedykt, Rutkowski Marian, Guźdar A., Lewiński Aleksander, Różycki Bronisław, Kutysa Zbysław, Lala, Grodzicka A., Klak Zosia, Szczecinowa K., Baranowski B., Ostrowski Jan, Ostrowska Hela, Rzonca Danuta, Tomaszewicz Kazik, Sliwkowska E., Platkiewicz D., Platkiewicz Zb.

Eksport przerasta import Cyfry naszych obrotów handlowych

Warszawa (PAP). Obroty handlowe Polski w lutym r. liczone wg. cen światowych, wyniosły 7.212.000 dolarów w imporcie i 12.284.000 dolarów w eksporcie. Przywóz obliczony po cenach krajowych wyniósł w lutym złotych 721.295.000, wywóz zaś — 1.779.081.000. Analogiczne liczby za dwa pierwsze miesiące roku 1947 wynoszą: przywóz 24.555.000 dolarów, wywóz 24.867.000 dolarów. W złotych przywóz — 2.221.384.000, wywóz — 2.884.897.000. Pewne zahamowanie obrotów w lutym szczególnie po stronie przywozu spowodowane zostało głównie sparaliżowaniem

transportu w całej Europie przez warunki atmosferyczne. Na froncie paragwajskim Rosną siły powstańców Nowy Jork (PAP). Agencja Reutersa donosi z granicy argentyńsko - paragwajskiej, że garnizony w Alberdi, Pilar, Humaita, Oliva i Villa Franca w południowym Paragwaju przyłączyły się do powstańców. — Samoloty po-

wstańcze dokonały lotów w wiadomościach nad miastem Asuncion, przy czym rządu artyleria przeciwlotnicza nie strzelała do samolotów, co może oznaczać, iż garnizon Asuncion również jest gotów poprzeć powstańców.

Wallace w Europie

Nowy Jork (obs. wł.). Były amerykański minister handlu Henry Wallace opuścił Stany Zjednoczone udając się samolotem do Europy, gdzie odwiedzi Wielką Brytanię, Francję, Norwegię i Szwecję. Wobec ograniczonego czasu pobytu w Europie, Wallace odmówił zaproszeniom ze strony Włoch, Holandii i Czechosłowacji, które życzyły sobie dołączenia mu wizyty. (cz)

Poraz trzeci w Moskwie Rozmowy na temat traktatu brytyjsko-radzieckiego

Moskwa (obsł. wł.). We wtorek przedstawiciele Związku Radzieckiego i Wielkiej Brytanii kontynuowali w Moskwie rozmowy na temat rewizji anglo-sowietckiego traktatu sojuszniczego. Ze strony Związku Radzieckiego w negocjacjach biorą udział wiceminister spraw zagranicznych Wyszyński i dyrektor departamentu radzieckiego ministerstwa spraw zagranicznych Golubński, ze strony Wielkiej Brytanii am-

basador angielski w stolicy Zw. Radzieckiego sir Maurice Peterson oraz członek delegacji brytyjskiej Oliver Harvey. Wczorajsze posiedzenie jest trzecim z kolei od chwili otwarcia konferencji moskiewskiej. W poprzednich rozmowach obie strony przedstawiły nowe projekty traktatu sojuszniczego, wymieniając ogólne poglądy na przedłożone propozycje. Obecnie przystąpiono do szczegółowej dyskusji

nad poszczególnymi punktami projektu traktatu. Kola delegacji brytyjskiej stwierdzają z zadowoleniem pewne postępy dotychczas osiągnięte w czasie ne-

gociacji, mimo nawału pracy, związanej z opracowywaniem traktatu pokojowego z Austrią i stworzeniem podstaw do rozwiązania zagadnienia niemieckiego.

Nowa partia polityczna we Francji

De Gaulle chce podważyć konstytucję

Paryż (obsł. wł.). W czasie świąt Wielkanocnych odbyły się w Strasbourgu wielkie manifestacje ku czci żołnierzy amerykańskich poległych w walce o oswojenie ziem Alzackiej. W pierwszym dniu Świąt manifestacje posiadały charakter oficjalny, przemówienie de Gaulle'a poświęcone było jedynie zagadnieniu współpracy Francji ze Stanami Zjednoczonymi.

W drugim dniu Świąt po złożeniu wienca na grobie poległych bohaterów generał de Gaulle wygłosił przed ratuszem strasbourskim przemówienie na temat polityki wewnętrznej.

Generał poddał przy tym ostry krytyce konstytucję fran-

cuska, która — jak twierdził — została uchwalona tylko przez 9 milionów Francuzów, odrzucona przez 8 milionów.

Zdaniem jego, obecny rząd francuski nie posiada danych, potrzebnych do opamiętania sytuacji i do skutecznego prowadzenia odbudowy zniszczonego kraju i uzależniony jest całkowicie od partii politycznych. Partia jednak, która chciałaby uzyskać poparcie generała, musiałaby — jak sam podkreślił — oprzeć się o istotne zasady republikańskie.

Omawiając politykę zagraniczną, de Gaulle domagał się prowadzenia polityki równowagi między Związkiem Radzieckim a Stanami Zjednoczonymi, która jedynie może zapewnić niezależność Francji. Sprawa Niemiec winna zostać załatwiona tak, aby już nie stała się ona niebezpieczeństwem dla Francji i pokoju światowego.

Zdaniem obserwatorów politycznych nie ulega obecnie wątpliwości, że de Gaulle powraca do czynnego życia politycznego i w najbliższym czasie wygłosi ponownie przemówienia, w których sprzeciwi swoje stanowisko w sprawach poli-

Parlamentarzyści brytyjscy

we Wrocławiu

Wrocław w. (PAP). Przybyła tu z Warszawy drogą lotniczą wydziałka 10 parlamentarzystów i działaczy społecznych z Wielkiej Brytanii. Na lotnisku wrocławskim gości angielskich powitał wicewojewoda Kamiński i prezydent miasta Kupeczyński. Parla-

mentarzyści brytyjscy i towarzyszące im osoby zwiedziły Państwowa Fabrykę Wagonów, podziwiając jej ogrom i tempo odbudowy. Następnie w Regionalnym Urzędzie Planowania Przemysłowego zapoznali się z najważniejszymi problemami Dolnego Śląska, interesując się przede wszystkim repolonizacją województwa wrocławskiego. Ze specjalnym zainteresowaniem oglądali goście brytyjscy opracowywany we Wrocławiu atlas Ziem Zachodnich, ilustrujący osiągnięcia Polski na tych terenach.

W godzinach popołudniowych uczestnicy wyjeżdżki odbyli dłuższą konferencję z przedstawicielami wrocławskich Związków Zawodowych. Wiceciem województwa wrocławskiego mgr. Piaskowski wyraził przyjęcie dla gości. W drugim dniu pobytu goście brytyjscy zwiedzili zabytki miasta.

Delegacja UNRRA u Papieża

Watykan (obsł. wł.). Ojciec Święty przyjął w poniedziałek wielkanocny na specjalnej audiencji grupę wyższych urzędników organizacji UNRRA, którzy wyjaśniali Mu sytuację, mogącą się wytworzyć w związku z likwidacją tej organizacji. Nawiazując do tego, Ojciec Św. stwierdził, że pewne narody nadal znajdować się będą w ciężkiej sytuacji żywnościowej, o ile nie uzyskają koniecznej pomocy. Dlatego też krajom, którym zagraża głód, winne przyjąć z pomocą inne narody bardziej szczęśliwsze i zamożniejsze. (cz)

Co mówią cyfry statystyczne

Coraz więcej dzieci w USA

Nowy Jork (PAP). Według danych „Urzędu Ewidencji” ludność Stanów Zjednoczonych wzrosła o blisko 10 milionów od 1940 r. W lipcu 1946 r. St. Zjednoczone miały 141,288,683 obywateli, wobec 131,669,215 w roku 1940. Podczas gdy w roku 1940 mężczyzn było więcej, niż kobiet o 454 tysiące, obecnie liczba kobiet przewyższa liczbę mężczyzn o 470 tysięcy. Zmiany te należy

głównie przypisać stratom wojennym i stale zwiększającej się ilości zgonów mężczyzn, w porównaniu ze śmiertelnością kobiet.

Inna, zasługująca na uwagę zmiana ta, znaczy wzrost ilości dzieci poniżej lat 5, których ogólna liczba w roku 1946 wynosiła 13 milionów 417 tysięcy — czyli 27,2 proc. więcej, niż w roku 1940.

Strajk górników i telefonistów w St. Zjednoczonych

Waszyngton (obsł. wł.). Na ścianie przewodniczącego amerykańskiego związku zawodowego górników Johna Lewisa ponad 400.000 górników amerykańskich, którzy w ubiegłym tygodniu nie pracowali dla uczczenia pamięci 112 ofiar katastrofy kopalnianej w Pensylwanii, wstrzymało się w poniedziałek od pracy. Równocześnie Lewis zwrócił się do mi-

nistra spraw wewnętrznych z prośbą o zamknięcie wszystkich kopalni zarówno państwowych jak i prywatnych, w których warunki bezpieczeństwa nie są dostateczne. Specjalnie wyznaczony przez związek górników przedstawiciele opracowali już listę kopalni, w których górnicy nie mogą pracować, ponieważ wykonywanie pracy w tych kopalniach za-

grozi ich życiu na skutek nieodpowiednich warunków bezpieczeństwa.

Zgodnie z zapowiedziami 300.000 telefonistów i telefonistek amerykańskich przystąpiło w poniedziałek do strajku, ponieważ ich żądania w sprawie podwyżki płac w wysokości 12 dolarów na tydzień nie zostały uwzględnione. W następstwie strajku prawie na całym terenie St. Zjednoczonych służba telefoniczna jest przerwana. Przywódcy związku zawodowego telefonistów amerykańskich oświadczają, że członkowie związku nie przystąpią dopóty, do pracy, dopóki ich postulaty nie zostaną uwzględnione. Istnieje możliwość interwencji rządu Stanów Zjednoczonych w sprawie strajku telefonistów.

Zgon Henryka Forda

Waszyngton (obsł. wł.). W Detroit zmarł w 83 roku życia sławny Henryk Ford, właściciel największych na świecie zakładów automobilowych. Ford urodził się 30 lipca 1863 r. w Greefield w stanie Michigan, jako syn ubożego robotnika. Przedstawiał on typ amerykańskiego „self made man’a”. Zarabiając od dzieciństwa sam na siebie, doszedł do kolosalnej fortuny własną pracą i energią. Będąc już inżynierem, założył w 1903 r. „Ford-Motors Company” i od tego czasu rozpoczęła się jego wielka kariera. Ford był zdecydowanym przeciwnikiem przewodniczącego amerykańskiego związku zawodowego, Johna Lewisa. Ford opublikował szereg książek, między innymi „Moje życie i praca”, w której przedstawił swoje poglądy społeczne. (bg)

Samobójstwo czeskiego konsula

Paryż (obsł. wł.). W pierwszym dniu Świąt Wielkanocnych o godz. 8 rano jeden z policjantów francuskich znalazł w okolicy ogrodu Trocadero zwłoki konsula czeskiego w Paryżu, Gazar Radsa. Początkowo przypuszczano, iż konsul został zamordowany tępym narzędziem przez nieznaną osobę. W pobliżu jednak znaleziono portfel zawierający 58 tys. franków, zaś złoty zegarek konsula wskazywał godzinę 24.45. Konsul Gazar Radsa liczył około 40 lat i prowadził życie samotne, nie zajmując określonego stanowiska w życiu politycznym. Ambasador czeski, Nozek, oświadczył, iż niemożliwym wydaje mu się, aby śmierć konsula posiadała tło polityczne, natomiast istniejąca przypuszczenia, że zachodzi tu wypadek samobójstwa. Po-

Z obrad Rady Bezpieczeństwa Ambasador Gromyko o energii atomowej

Lake Success (obsł. wł.). Delegat radziecki w Radzie Bezpieczeństwa ONZ wygłosił w dniu wczorajszym przemówienie przed Komisją, oświadczając, że stanowisko USA wobec zagadnienia broni atomowej jest nie tylko usprawiedliwione, ale równocześnie stanowi istotę obrad ONZ. Rząd radziecki uważa — mówił Gromyko, że rychło podpisanie międzynarodowej umowy wzmacniłoby zaufanie między narodami. Wprowadzenie systemu ograniczającego produkcję tej broni może się przyczynić do wzmocnienia bezpieczeństwa narodów.

Związek radziecki podjął jako pierwszy inicjatywę w kierunku opracowania projektu umowy międzynarodowej wykluczającej produkcję i użycie broni atomo-

wej i będzie konsekwentnie dążył do tego celu. Gromyko oświadczył następnie, że nie może się zgodzić ze stanowiskiem amerykańskim uzależniającym realizację planu ograniczenia zbrojeń od wprowadzenia międzynarodowego systemu kontrolnego. Według delegata radzieckiego urzędysta oddalił propozycje brytyjskie, domagające się podobnie jak amerykańskie uprzedniego wykonania planu wprowadzenia międzynarodowej kontroli, żądając równoczesnego traktowania zagadnień: redukcji zbrojeń i międzynarodowego systemu kontroli. (pl)

Pożyczka dolarowa

Nowy Jork (obsł. wł.). Delegat Związku Radzieckiego Gromyko zaproponował w poniedziałek wieczorem na posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa w Nowym Jorku utworzenie specjalnej komisji, która by nadzorowała amerykańską pomoc pieniężną dla Grecji. Gromyko powiedział, że obowiązkami Organizacji Narodów Zjednoczonych jest upewnić się, czy pomoc udzielana Grecji będzie stosowana wyłącznie na korzyść narodu greckiego. Nadto Gromyko sprze-

ciwił się udzieleniu jakiegokolwiek pomocy dla Turcji.

Gromyko sprzeciwił się również wnioskowi Stanów Zjednoczonych aby utrzymywano specjalną komisję pomocniczą, która by czuwała nad pogranicznymi na Bałkanach, dopóki Rada Bezpieczeństwa nie postanowi czegoś konkretnego w tej sprawie na podstawie sprawozdania swej komisji badającej ten problem.

Rada Bezpieczeństwa nie powzięła żadnej decyzji co do wniosków radzieckiego i amerykańskiego i odroczyła swe obrady.

Delegat brytyjski Cadogan popierał wniosek amerykański w sprawie utrzymywania na Bałkanach komisji śledczej Rady Bezpieczeństwa. Opowiadając się za udzieleniem przez Stany Zjednoczone pomocy finansowej dla

Pomoc dla powodziarzy

- Dalsza lista ofiar Czytelników „Dziennika Zachodniego”
- Izba Rzemieślnicza w Katowicach — 10.150 zł, Zydowska Socjalistyczna Partia Robotnicza Poale Syjon, Katowice — 5.000 zł, Pracownicy Przem. Gastronomicznego, Katowice — 5.000 zł, Pracownicy Fabryki Odzieżowej Chem., Katowice — 3.285 zł, Dzieci i Personel RTPD, Katowice — 974 zł, Spedycja Przewoźstwa, firma Sykosz, Bytom — 5.000 zł, Emeryka z Myszkowa — 200 zł, Publiczna Szkoła Powszechna Nr 4 — im. ks. P. Skargi, Katowice — 6.240 zł, Sagan Br. Zakład Krawiecki, Katowice — 2.000 zł, Pracownia Górczów Z. Popielewicz, Katowice — 1.000 zł, „Elektra”, Warsztat i Biuro Elektr., inż. K. Paszko i T. Seibor, Katowice — 5.000 zł, Fabryka Art. Spoż., Chorzów II — 2.110 zł, Firma „Bombonierka” Katowice — 2.000 zł, E. Grimm, mistrz ślusarski, Siemianowice — 1.000 zł, Zakłady Stolarskie Mrozek, Katowice — 1.000 zł, Księgarnia „Czytelnik”, Katowice — 10.000 zł, Księgarnia „Książka”, Katowice — 5.000 zł, Księgarnia „Ognisko”, Katowice 10.000 zł, Księgarnia św. Jacha, Katowice — 7.000 zł, Księgarnia L. A. Wojnarowicz, Katowice — 5.000 zł, Księgarnia H. Nikodemski, Katowice — 5.000 zł, Księgarnia Piotr Raj, Katowice — 5.000 zł, Księgarnia Schaeffer, Katowice — 5.000 zł, Księgarnia „Univerzum”, Katowice — 5.000 zł, Księgarnia Mikulski, Katowice — 3.000 zł, Księgarnia Bandurski i Pomanowski, Katowice — 3.000 zł, Księgarnia Wydawnicza „Arel”, Katowice — 10.000 zł, Księgarnia Rolnicza, Katowice — 5.000 zł, Księgarnia „Wiedza”, Katowice — 5.000 zł, Księgarnia Köpplinger, Katowice — 5.000 zł,

Kryzys węglowy w Irlandii

Dublin (obsł. wł.). Irlandia przeżywa obecnie okres presji lenia węglowego. Ostatnio przybyła do Londynu delegacja irlandzka, która ma przedstawić rządowi brytyjskiemu trudną sytuację węglową i przeprowadzić rozmowy zmierzające do wzmocnienia eksportu węgla z Anglii do Irlandii. W Dublinie oczekuje się, że z powodu braku węgla władze zmuszone będą do wydania dalszych drastycznych ograniczeń w spożyciu energii elektrycznej i gazu.

Amerykańska mąka

Waszyngton (obsł. wł.). Rząd Stanów Zjednoczonych przeznaczył 296.000 ton mąki i zboża na wywóz w miesiącach maja i czerwca bież. roku do krajów, w których odczuwa się brak żywności. Jest to dodatkowy przydział zboża poza kontyngentem już ogłoszonym, a wynoszącym w tych dwóch miesiącach około 2.700.000 ton. Anglo-amerykańska strefa okupacyjna w Niemczech otrzymała ma ze wspomnianego przydziału dodatkowego 170.000 ton mąki i zboża. (cz)

Stosunek 1:4 000 000

Hoess został skazany na śmierć. Przez dwa tygodnie audytorium sali Najwyższego Trybunału Narodowego słuchało najpotworniejszych szczegółów wymiszczania życia w tej gigantycznej rzeźni ludzkiej, jaką był kompleks obozu oświęcimskiego. Z każdym nowym świadkiem przygotowała się makabryczna atmosfera. Sala, zrazu przepelniona, pustoszała stopniowo. Nerwy nie były w stanie wytrzymać. Nawet byli mieszkańcy obozu, którzy to wszystko przeszli, dla których rozprawa była tylko powtórzeniem przeżyć, niby na ekranie — poczęli ubywać pod koniec. Albowiem te dwa tygodnie były dla nich koncentratem kilku straszliwych lat.

Stoły dziennikarskie, gesto obsadzone w pierwszych dniach — mówimy o dziennikarzach zagranicznych — były potem luźne. Jedynie dziennikarze radzieccy reprezentowani stale przez cztery — pięć osób, wytrwali do ostatniej chwili. Stół ze słuchawkami, w których przebieg procesu przedstawiano w języku francuskim, był gorzej obsadzony, słuchawki angielskie jeszcze gorzej, pomimo że w Polsce mamy najwięcej dziennikarzy zagranicznych z krajów anglosaskich.

Z tego faktu jeden tylko można wyciągnąć wniosek: dla nerwów anglosaskich wrażenie było za mocne. Nie przesądza to bynajmniej ich pracy: mieli obsługę sprawozdawczą, z której mogli czerpać bez konieczności przebywania w sali.

Było kilka dni natłoku: pierwsze dwa, potem gdy zeznawał premier, i wreszcie dzień ogłoszenia wyroku. Tych nie należy brać w rachubę — były to chwile pewnej sensacji. Miarodajne dla atmosfery są te dni „zwycięstwa”, dni uciążliwej sądowej roboty. I te właśnie były najsilniejsze przez powtarzanie wciąż tych samych zauroczonych cyfr śmierci, przez opisywanie tych samych najstraszliwszych męczarni, przez odmalowywanie najgorszego z nastrojów: bezradzkości. „Ty jesteś tylko zwierzęciem, wiedzionym na rzeź”. „Zaprzeczenie intelektu, odczucia, w ogóle człowieczeństwa. Sześćdziesiątka nieustanna zbrodnia przeciw ludzkości. System straszliwy narodu, który chciał zapanować nad innymi.

Czy Hoess był tylko sumiennym wykonawcą, jak to się starał wykazać? Nie. Hoess, który się spierał z Trybunałem, że nie cztery miliony, jak zarzucano, ale tylko półtora zginęło w Oświęcimiu, był potwornego systemu wcieleniem, był jego fanatykiem.

„Brać udział w mordowaniu i znęcaniu się nad więźniami i obozów — czytamy w motywach wyroku — w szczególności winien jest zamordowania ponad 300.000 więźniów obozu w Oświęcimiu oraz nie dającej się bliżej ustalić liczby, nie mniejszej jednak niż dwa i pół miliona osób... Winnym jest fizycznego i moralnego darcia więźniów oraz kierowania masowym rabunkiem mienia osób przywożonych do Oświęcimia.”

Motyw wyroku mówią, co robił. Ale korowód świadków powiadał jak to robił. Właśnie świadkowie rzucili światło na jego osobisty wkład do tej — jak ją na przewodzie nazwano — fabryki śmierci.

Wkład tego człowieka, który do ostatniej chwili rozprawy — bodaj sam jeden — wytrwał zimny, niewzruszony, zakamieniał, a jednocześnie czujny i negujący każdy atak, dotykający osobiste jego, a nie systemu, był nieporównanie większy, niż tego wymagała sumiennosc w wykonywaniu potwornych rozkazów. Rzeźnię założył system — ale rzeźnikiem był Hoess.

Skazano go na śmierć. Nikt z tych niedobitków, którzy przeżyli kaźnię Oświęcimia, nie przemówił za nim ani słowa. Stało się zadość sprawiedliwości...

Czy naprawdę stało się zadość sprawiedliwości? Jakim ekwiwalentem jest życie jednego Hoessa, jednego choćby najbardziej krwiożerczego kata, w stosunku do tych czterech milionów, którzy według przypuszczeń w Oświęcimiu zginęli? Jaka wartość przedstawia ten fanatyczny siepacz, ażeby ją przeciwstawić nieznaną w dziejach hekatombie?

Proces Hoessa nie może się skończyć na Hoessie. Proces Hoessa musi pójść na cały świat w sprawozdaniach, artykułach, broszurach, musi pójść we wszystkich językach ludzi, uznających człowieczeństwo, musi dotrzeć do wszystkich, dla których idea ludzkości ma jeszcze jakieś znaczenie. Proces Hoessa musi opowiedzieć wszystkim, nie zdającym sobie jeszcze sprawy z rzeczywistości, na jakim podłożu mógł wyrosnąć taki właśnie Hoess.

I winien krzyknąć na cały świat: „Sprawiedliwości nie stało się jeszcze zadość!”

A. Z.

Kulisy rozbioru Czechosłowacji

List Chamberlaina o konferencji w Monachium

Dwukrotnie podróże premiera brytyjskiego Neville Chamberlaina z wizytami do Hitlera we wrześniu 1938, nie na wiele się zdały. Kryzys co prawda nie rozszerzył się po nich, ale uległ pogłębieniu; rządy europejskie powzięły pierwsze kroki mobilizacyjne swoich armii. 26 września Chamberlain wysłał do Berlina swego współpracownika, Horacego Wilsona, z poselstwem do Hitlera. Ten odpowiedział w taki sposób, że rezultaty poselstwa nie było można nazwać negatywnym. 27 września Chamberlain wysłał ponowny list, proponując odbycie konferencji w Berlinie z udziałem Niemiec, Czechosłowacji, Anglii, Francji i Włoch. Kulisy wszystkich tych wydarzeń, które poprzedziły odbytą następnie konferencję monachijską, ujawnione zostały w książce Keitha Feilinga, wydanej ostatnio w Londynie, który posłużył się w niej dokumentami uzyskanymi ze spuścizny po Chamberlainie.

Drugi list Chamberlaina do Hitlera, będący niejako bezpośrednim wstępem do konferencji, która odbyła się w Monachium z udziałem Chamberlaina, Dalajery, Mussoliniego i Hitlera, brzmiał następująco:

„Po przeczytaniu Pańskiego listu nabrałem pewności, iż może Pan zrealizować swe główne postulaty bez wojny i niezłownie. Gotów jestem przybyć osobiście do Berlina i omówić warunki przeprowadzenia całej sprawy z Panem i delegatami rządu czechosłowackiego przy udziale — jeżeli Pan sobie tego życzy — reprezentantów rządu francuskiego i włoskiego. Jestem przekonany, iż osiągnięty porozumienie w przedmiocie tygodnia. Pomimo braku zaufania do intencji rządu praskiego nie może Pan wątpić w to, iż rządy brytyjski i francuski użyją swej władzy, by zagwarantować wypełnienie wszystkich obietnic dokładnie i bez zwłoki. Wiadomo Panu, że zapewniłem publicznie naszą gotowość do przedsięwzięcia odpowiednich kroków. Dlatego też nie mogę uwierzyć, by obarczył się Pan odpowiedzialnością za rozpoczęcie wojny totalnej, grożącej zniszczeniem całej cywilizacji, a to wszystko wyłącznie przez nieudzielenie zgody na przezniektóre warunki, konieczną dla załatwienia całego problemu.”

Konferencja zainicjowana przez Chamberlaina odbyła się 29 września w Monachium. Premier brytyjski przekonany był o jej wielkim sukcesie. Wierzył, że Czesi zgodą na oderwanie Sudetów od swego państwa, oceną z czasem jako konieczność dla zapewnienia

światu lepszej przyszłości. Był przekonany, że konferencja otworzyła drogę do powszechnego uspokojenia. Dał temu wyraz w piśmie skierowanym do arcybiskupa Canterbury, samą zaś konferencję w Monachium opisał w liście do jednej ze swych sióstr.

„Podczas owych trudnych dni — stwierdza w tym liście — straciłem kompletnie rachubę czasu. Nie mógłbym nawet sprzecyzować, gdzie przebywałem przed tygodniem — nie mam zresztą żadnej ochoty myśleć o tym. Wiem tylko, że jednocześnie z pośpiesznym mijaniem godzin wypadki zdają się nas otaczać i spychać na krawędź przepaści szybko i ze straszliwym zdecydowaniem. Jedną Anną (druga siostra premiera, przyp.) wie, co przeżyłem podczas tych godzin agonii, gdy wydawało mi się, iż nie ma już żadnej nadziei; ja jeden wiem, z jakim bohaterstwem starała się nie stracić odwagi i zaufania...”

Powiniennem uznać tę nieszczęsną ewentualność, że mody wszystkich ludów świata z narodem niemieckim włącznie, mogą się rozbić o fanatyczny upór jednego człowieka. Anna mówiła Ci już chyba, względnie powie, o ostatnim zdeteminowanym ruchu dla uchwycenia kępki trawy rosnącej na skraju przepaści?”

Wypadki następnych czterdziestu ośmiu godzin wymagały ogromnego wysiłku fizycznego i umysłowego. Poprzedniej nocy do późna przygotowywałem przemówienie. Rankiem musiałem wstać bardzo wcześnie. Nastąpiła uroczystość pożegnania na lotnisku i długi przelot do Monachium.

Reszta dnia, który przeciągnął się do godziny drugiej nad ranem — była nieprzerwanym koszmarem i od tego czasu tylko bardzo powoli i stopniowo poczęłem sobie zdawać sprawę z mych wrażeń.

Na pierwszy rzut oka zachowanie się Hitlera dawało powód do przypuszczenia o bliskości nadciągającej burzy. Niemniej jednak uściśnają mi dłoń z serdecznością, rezerwowaną zwykle dla spotkań z przyjaciółmi i pierwsze jego słowa po spotkaniu były tak umiarkowane i rozumne, iż uczulem natychmiastową ulgę.

Przez cały czas spotkania Mussolini zachowywał się spokojnie i z rezerwą. Zdawał się pozostawać całkowicie pod wpływem Hitlera, lecz nie ulegało wątpliwości, iż pragnął gorąco pokojowego załatwienia sprawy i w tym sensie odgrywał swoją rolę... Do mnie odnosił się więcej, niż przyjaźnie. Przystuchiwał się z największą uwagą temu, co mówiłem i wyraził głęboką nadzieję, że wkrótce odwiedzę go we Włoszech, gdzie spotkam się — jak mnie zapewnił — z gorącym przyjęciem.

Miałem okazję porozmawiania z nim o Hiszpanii; napomknąłem, iż Konferencja Czerwca powinna nakłonić obie strony do zawieszenia broni. Obiecał, że się nad tym zastanowi, stwierdzając z naciskiem, iż ma już dość całej Hiszpanii, gdzie stracił 50.000 zabitych i rannych, i że niedobrze mu się robiło na widok niedostępną Francję w wykorzystaniu zwycięstw. Mówił również, że on, Mussolini, nie ma żadnych pretensji terytorialnych, że wystarczy mu w zupełności poczucie bezpieczeństwa przed Sowietami i że wkrótce zwolni 10.000 ludzi z oddziałów walczących w Hiszpanii.

W czasie czekania na zredagowanie dokumentów około godziny

pierwszej w nocy zapytałem Hitlera, czy zgodziłby się na przeprowadzenie z mną drugiej rozmowy. Podchwycił tę myśl i poprosił, bym mu towarzyszył do gabinetu prywatnego, położonego w budynku, którego inne piętra

zajęte były przez zwykłych śmieciarzy. Odbyliśmy przyjazną rozmowę, poruszając temat Hiszpanii (tu zapewnił mnie podobnie jak Mussolini, iż nie ma żadnych pretensji terytorialnych), sprawę stosunków gospodarczych z polu-

dniowo-wschodnią Europą oraz kwestię rozbioru. Nie uczyniliśmy żadnej aluzji co do kolonii. W końcu wydołyłem przygotowaną poprzednio deklarację i zapytałem, czy zeche ją podpisać. Podczas tłumaczenia tekstu na język niemiecki, Hitler podkreślał poszczególne ustępy słowami „Ja, ja”, wreszcie rzekł: „Podpiszę, oczywiście. Kiedy to załatwimy?” — Natychmiast — odpowiedziałem. Podpisałismy.

Sprawozdania, jakie ukazały się w dziennikach, nie oddały nawet w części entuzjastycznego nastroju, panującego na ulicach, którymi przejeżdżałem, wracając do Londynu. Po obu stronach było aż czarno od tłumów, stanowiących jedną pomieszaną masę wszystkich warstw naszego narodu. Ludzie krzyczyli jak opętani, wskakiwali na stopnie samochodu, pukali w szyby a nawet sięgali do wnętrza. Punkt szczytowy entuzjazmu nastąpił na Downing Street; musiałem wygłosić do tłumów przemówienie z okna mojej rezydencji, z tego samego okna, skąd przemawia się do narodu w podobnie uroczystych chwilach.”

Nie tylko Chamberlain był przekonany o słusznym załatwieniu sprawy i swym sukcesie. Pogląd premiera podzielała duża część, prawdopodobnie nawet zdecydowanie większa, społeczeństwa angielskiego. Dowodem tego 40.000 listów z gratulacjami, jakie nadeszły do Chamberlaina po jego powrocie z konferencji monachijskiej. Jeden tylko człowiek z tych 40.000, którzy wysłali swe listy gratulacyjne, a mianowicie Baldwin zwrócił Chamberlainowi uwagę, że atuty jakie posiada w tej chwili w rękę, powinien wykorzystać jak najlepiej, gdyż świeżo wytworzona sytuacja „nie potrwa długo”.

Nie mylił się.

Przed „Tygodniem Ziemi Zachodnich”

Uroczystości „Tygodnia Ziemi Zachodnich” w dniach 13 — 20 bież. miesiąca zapowiadają się imponująco. Okręgi, Obwody i Koła PZZ, istniejące na terenie całego kraju, przygotowują w miastach wojewódzkich, powiatowych i gminach akademie, wiec i uroczyste imprezy, które pomyślane są jako jedna wielka manifestacja pod hasłem: „Ziemia Zachodnie — bezpieczeństwo i dobrobyt Polski — pokój światu”.

Szczególnie ważny i podniosły charakter będą miały uroczystości inauguracyjne na Ziemiach Odzyskanych w dniu 13 kwietnia, dzięki udziałowi najwyższych przedstawicieli państwa, przede wszystkim w Szczecinie, Wrocławiu, Olsztynie, Opolu i Gorzowie.

Szczecińskie uroczystości „Tygodnia Ziemi Zachodnich” z udziałem Wiceministra i Ministra Ziemi Odzyskanych, Wiesława Gomułki, zbiegają się z rocznicą przekroczenia Odry przez Wojsko Polskie.

Najpotężniejszy ośrodek kulturalny Ziemi Odzyskanych, Wrocław, gdzie przybędzie Wiceminister Ziemi Odzyskanych, Józef Dubiel, masową manifestacją podkreśli swoją nieodłączną łączność z Macierzą.

Opole — bastion polskości Z. O. gościć będzie w dniu inauguracji „Tygodnia Ziemi Zachodnich” gen. Spychalskiego, na uroczystą akademię w Olsztynie przyjedzie Wiceminister A. Korzycki. Również i Gorzów przygotował uroczystości z udziałem Wiceministra i Generalnego Pełnomocnika dla Spraw Repatriacji W. Wolskiego.

Podobne uroczystości inauguracyjne, również z udziałem przedstawicieli Rządu, odbędą się w Warszawie, Krakowie, Lublinie, Kielcach, Katowicach, Białymostku, Bydgoszczy. Na czoło wysuwa się Poznań, gdzie manifestacja społeczeństwa poznańskiego z udziałem Wicemarszałka Sejmu Szwalbe, będzie miała podniosły charakter. Gdynia urządza akademię z udziałem Prezesa Polskiego Związku Zachodniego Wacława Barcikowskiego — Wicemarszałka Sejmu.

„Tydzień Ziemi Zachodnich” od 13—20 kwietnia posiada specjalne znaczenie ze względu na konferencję w Moskwie i na rocznicę przekroczenia Odry przez Wojsko Polskie. Społeczeństwo polskie jeszcze raz będzie miało możność wyrażenia swej nieugiętej postawy wobec granic na Odrze i Nysie Łużyckiej.

Na punkcie granicznym do Niemiec

Zbudujemy port w Słubicach

(KORRESPONDENCJA WŁASNA API)

Starostwo rzepińskie już trzy razy wędrowało z Rzepina do Słubic i z powrotem. Nie mogąc wybrać między wygodą urzędu a wygodą interesantów. Oprócz PUR-u i gimnazjum, wszystkie urzędy i instytucje mieszczą się w nadgranicznych Słubicach, które mniej niż Rzepin ucierpiały od działań wojennych.

Wkrótce zostanie otwarty w Słubicach szpital powiatowy, który samochodową karetką zwozić będzie chorych. Dotychczas w razie wypadku lub na-

„Faryzeusze” to dobre chłopcy

Zawód „rzepińjaka” można poznać po akcencie: śpiewny, wileński — rolnictwo; poznański — urzędnicy magistracy, pocztowy, celnicy. (Urząd Celnicy mieści się w Rzepinie, bo w Słubicach nie ma dworca, który przypadł Niemcom).

— „Faryzeusze” (celnicy) są równe chłopcy, tylko nudne — mówi żołnierz.

— Dobrzy chłopcy służą w WOP, ale są młodzi i niedoświadczeni, celnik musi znać

glej choroby, jasnoszary domek PCK był jedyną ostoją mieszkańców Rzepina.

Młody medyk w warunkach frontowego ambulatorium dokonywał nawet operacji, po czym chorzy, z braku szpitala, leżeli w jego własnym mieszkaniu lub u znajomych. Często bezinteresownie. Gdy powstanie szpital, młody medyk nie będzie już zmuszony do bohaterstwa — ale ludność zachowa przywiązanie i zaufanie, jakie sobie zdobył ofiarną, pionierską pracą.

Ziemia dla żołnierzy

W starostwie zebranie członków komisji nadawania ziemi. Gorąca dyskusja. Właściciele nie dyskusja, bo wszyscy są zgodni, że trzeba jak najszybciej przeprowadzić nadanie ziemi na własność. I już po południu wyruszają w teren ekipy, celem sporządzenia opisów.

Członkami komisji są świeżo zdembilizowani wojskowi — osadnikami też byli wojskowi. Z góry wiedząc, że z wszystkimi dojdzie do porozumienia, komisja, wypowiedziawszy starość wszystkie bolączki i zale mmo poważnego wjeźcu, w łwskim humorem i zapalem bierze się do dzieła.

Gdy skończył się szaber

Słubice i Rzepin leżą na berlińskim szlaku i więcej niż inne miejscowości ucierniały od szabrowników.

Niespodziewanie wyszło to na dobre. Nie mając co szabrować, wzięli się ludziska do roboty i uczyniły handlu. Ceny są mniej więcej takie, jak w centralnej Polsce. („Społem” już wszędzie dociera).

W tym roku skończyła się „owocowa Kanada” szabrowników.

Mieszkańcy w kacie deskami zabitym, kiepsko mam płaca — powiedzieli urzędnicy i zawiązali spółdzielnie skupu owoców.

Powiat leśno — rolniczo — łakowy, 12 tys. osad rybackich czeka na zdembilizowanych żołnierzy, a więc: ryby, grzyby i wędliny — dodał przybywszy z Wilna. (Z wędlinami gorzej. Pogłowie jest bardzo

njskie i na szyneczce ze Słubic przyjdzie trochę poczekać).

PUR, który jest tam uniwersalnym środkiem na każde zmartwienie, wileńsko-kresowy charakter okolic Rzepina chce podkreślić stworzeniem licznych koszykarni. Włkliny w bród, koszykarzy też nie brak.

Szczęśliwi posiadacze koni dobrze zarabają przy zwózce drągów na kopalniaki i drzewa do tartaku.

Zmartwienia z opalem nie ma. Sa dwie kopalnie węgla brunatnego, jedna czynna już w Smogorzcu i druga w stadium uruchomienia w Cybince. Powiat rzepiński nie ma prze myślu i nie robi zawrotnej kariery.

Ale ludzie tam mieszkają, organizują sobie życie w oparciu o pracę, z małych ciężkich codziennych wysiłków inrują dla swoich dzieci, mocne gniazda nad Odra.

Irena Wodzińska

Odczyty o węglu

Katowice. Instytut Naukowo-Badawczy Przemysłu Węglowego podaje, że w kwietniu i maju rb. (we czwartki, o godz. 17-tej) w Salji Odczytowej Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Polskiego Przemysłu Węglowego Katowice, Stawowa 19 — odbędzie się cykl odczytów o węglu.

Pierwsze odczyty zostaną wygłoszone: 1) w dniu 10 bm. przez M-gra Prawdzen-Laymana K. „Jak powstała nasza ziemia”. 2) w dniu 17 bm. przez M-gra J. Szczerbińskiego „Jak powstał węgiel”.

O terminie następnych odczytów nastąpią zawiadomienia we właściwym czasie, będą one dotyczyły: 1) geologii naszych Zagłębi Węglowych i klasyfikacji węgla kopalniami, 2) metod eksploatacji węgla, 3) węgla jako źródła energii cieplnej, 4) węgla jako surowca w chemicznej przeróbce, 5) człowieka w górnictwie, 6) głównych zagadnień ekonomiczno-technicznych w górnictwie.

Z KONFERENCJI POKOJOWEJ W MOSKWIE

Podczas przyjęcia u Molotowa w Domu Lotnika w Moskwie, gen. Clark (USA) wraz z marsz. Koniewem (Z. S. R. R.) wznoszą toast za pomyślne wyniki konferencji. (Foto Keystone przez SAP)

Niemcy pod okupacją

Berlin. W maju br. w Padwie rozpocznie się przed brytyjskim sądem wojskowym proces przeciw 3 generałom niemieckim, oskarżonym o okrucieństwa w stosunku do ludności włoskiej. Na ławie oskarżonych zasiadzie również szef policji w półn. Włoszech, SS-brigadenführer, Wilhelm Teufel.

Berlin. Na początku maja z Berlina wyjedzie 430 dzieci na kilkutygodniowe wczasy do Szwejcarii.

Berlin. Władze wojskowe oświadczyły, że nie mają żadnych zastrzeżeń w stosunku do projektowanego połączenia Partii Jedności Socjalistycznej oraz Partii Komunistycznej. Projekt złączenia obydwu partii powstał podczas pobytu delegatów z zachodnich stref Niemiec w strefie radzieckiej.

Berlin. Magistrat Berlina przedsięwzięł wszystkie kroki w celu zapobieżenia dalszemu pra-

com nad zdemontowaniem zakładów Borsig-Tegel. Strata w związku z rozebraniem części zakładów wynosi już 1 milion marek. Do Komendantury Aliantów została wysłana prośba o pozostawienie w porcie Berlina 2 dźwióg, które również miały zostać zdemontowane.

Berlin. Burmistrz Birmingham przed wyjazdem do Niemiec przyjął jeńców niemieckich, by odebrać zlecenia dla ich rodzin w Niemczech. W przemówieniu do jeńców wyraził on nadzieję, że wkrótce wielu Anglików i Niemców będzie łączyć bliska przyjaźń, która dopomoże do łatwiejszego zrozumienia się obu narodów.

Hamburg. W związku z mającym nastąpić zniszczeniem Helgolandu czynniki międzynarodowe twierdzą, że będzie to największy wybuch wywołany ręką ludzką.

Frankfurt n/M. Amerykański Zarekad Wojskowy wyjaśniając stosunek do prasy niemieckiej o-

głosił, że w strefie amerykańskiej gazety licencjonowane nie podlegają żadnej cenzurze. Amerykanie nie udzielają również wskazówek lub zleceń co do treści artykułów. Jedynie zastrzeżenie dotyczy przestrzegania ustaw władz okupacyjnych i podawanie dokładnych i obiektywnych wiadomości.

Norymberg. Wyrok w procesie byłego niemieckiego marszałka Gerharda Milcha zapadnie prawdopodobnie 14 kwietnia. Termin ten nie może jednak znów ulec przesunięciu.

Stuttgart. 28 dni przeznaczono na proces Schachta. Główny oskarżyciel oświadczył, że Schachta należy zaliczyć do grupy głównych winowajców wojny, gdyż jako polityk był on zwolennikiem systemu przemocy. Ogłoszenie wyroku nastąpi prawdopodobnie 6 maja. Część przewodzącego odbędzie się w Norymberdze.

Kronika lokalna

ADRESY
REDAKUCJI I ADMINISTRACJI:

JELEŃ GÓRA — ul. Kolejowa 18, tel. 21-00; WALBRZYCH — ul. Stalina 2, obok Placu Grunwaldzkiego; WROCŁAW — ul. Kościuszki 49, tel. 253; BYTOM — Pl. Stalina 10, tel. 24-18; GLIWICE — ul. Zwycięstwa 31, tel. 44-13; SOSNOWIEC — ulica 3 Maja 23, tel. 67-479; CZĘSTOCHOWA — Al. Najświętszej Marii Panny 25, tel. 21-67; BIELSKO — 3 Maja 7, tel. 24-35; KATOWICE — ulica 3 Maja 12.

Racibórz (fg). Odbyła się tu dekoracja rolników, którzy zasłużyli się przy organizowaniu i prowadzeniu spółdzielni „Rolnik” w Raciborzu. Odznaczenie otrzymali: kierownik spółdzielni p. Franciszek Białduga Złoty Krzyż Zasługi, a pp. Jadwiga Grzonkówna, Michał Jaśko i Edward Machowski — Srebrne Krzyże.

Racibórz (fg). Załoga fabryki elektrod węglowych „Plania” zebrała na odbudowę Warszawy poważną kwotę 111.150 złotych. Załoga dała ją ochotnie choć i u nas nie brak potrzeb pilnych i wielkich, gdyż Racibórz jest również bardzo zniszczony.

BIAŁA (sar) Pow. Rada Związków Zawodowych Bielsko-Biala zwróciła się do Min. Aprobizacji z wnioskiem o przydział materiałów za IV kwartał ub. r. z zapasów w Bielsku, nie zawierających mniej niż 60% wełny, w miejsce przydzielonych przez województwo krakowskie materiałów o niskim procencie wełny.

Walbrzych. Dnia 2 bm. w godzinach popołudniowych 14-letni Zbigniew Wójcik, zamieszkały w Białym Kamieniu, przy ul. Prostej nr 15 wstąpił przez matkę po chleb do piekarni wpadł, potrącony przez 16-letniego koleżkę, pod koła przejeżdżającego ul. Traugutta wozu tramwajowego Nr 2, ponosząc śmierć na miejscu.

Składane domki, konie i bydło

Korzystne porozumienie ze Szwecją

Warszawa (API) Właścicielom produkcji gospodarczej Polski i Szwecji od dawna predestynowały oba kraje do zażywania stosunków handlowych na szerszą skalę. Podpisana ostatnio umowa handlowa polsko-szwedzka, czyni ze Szwecji jednego z naszych najważniejszych partnerów gospodarczych.

Nawiązanie polsko-szwedzkiego porozumienia gospodarczego, wyraziło się w zawarciu szeregu układów, z których najważniejsze są: bieżąca umowa o obrocie towarowym, umowa rozrachunkowa, umowa kredytowa-inwestycyjna. Umowa towarowa przewiduje polski wywóz do Szwecji o wartości około 210 milionów koron w ciągu roku. Na sumę tę składa się przede wszystkim 3 miliony ton węgla o łącznej wartości 130 milionów koron. Na pozostałe 80 milionów koron składa się szereg różnych pozycji, zarówno przemysłu surowcowego, jak i przemysłu przetwórczego.

Bieżący przywóz w okresie rocznym wynosił ma około 100 milionów koron, z których wysunąć trzeba na pierwsze miejsce rudy, maszyny, których termin dostawy przypada na najbliższy okres roczny i najważniejsze przemysłowe materiały bieżące. Wartość naszego eksportu, poważnie przewyższającego wartość bieżącego importu szwedzkiego, służyć będzie w części na spłatę pozostałości szwedzkiej (frachty, patenty, licencje itp.). Pozostała suma, wynosząca około 90 milionów koron, będzie mogła Polska otrzymać w wolnej dewizie. Umowa rozrachunkowa za

warta jest według ustalonego typu, obowiązującego w ostatnio zawartych umowach ze Szwajcarią, Belgią, Danią itp. z tym, że 40% wartości polskie go wywozu przenoszone jest zawsze na rachunek wolnodelowizowy.

Najważniejsza jest umowa trzecia, kredytowo-inwestycyjna.

Dostawy elektryfikacyjne 101 mil. koron
dostawy telekomunikacyjne 78 „ „
maszyny i obrabiarki 40 „ „
artykuły inwestycyjne przemysłowe 70 „ „
artykuły inwestycyjne przemysłowe oraz inne artykuły o podstawowym znaczeniu dla polskiego życia gospodarczego 72 „ „
Umowa towarowa przewiduje 21 „ „
3.000 domów składanych 18 „ „
konie i bydło

Razem:

400 mil. koron

Niezwłocznie po wejściu w życie umowy powstaje na miejsce komitet techniczny polsko-szwedzki, którego zadaniem będzie dokonanie zamówień inwestycyjnych w ciągu sześciu miesięcy. Umowa przewiduje kredyty różnego typu, łączną sumę około 150 milionów koron, wliczając w to konwersję na dalsze cztery lata przypadającej w tym roku raty pożyczki z roku 1945, w wysokości 40 milionów koron.

Ponieważ nadto zawarta umowa węglowa, podwyższa o około 20% dotychczasową cenę węgla dostarczonego Szwecji, stwierdzić można, że w wyniku pertraktacji odciażony będzie polski bilans płatniczy w przyszłym roku o około 180 milionów koron.

Dzięki nowej umowie stanie się Szwecja jednym z najważ-

niejszych partnerów gospodarczych Polski, ale i Polska zajmie poważne miejsce wśród partnerów gospodarczych Szwecji.

Równocześnie zawarta została dodatkowa umowa polsko-fińska, na zasadzie której Polska obiecała Finlandii dostawę w ciągu 30 miesięcy, tj. między 1 kwietnia br. a 1 lipca 1950 r. 1 miliona ton węgla, podczas gdy Finlandia dostarczy nam w ciągu 15 miesięcy towarów za równowartość 1 miliona ton węgla, tj. około 12 milionów dolarów. Wśród dostaw fińskich na pierwsze miejsce wybija się 4000 składanych domów fińskich, wartości około 8 milionów dolarów, nadto dostarczy nam Finlandia m. in. celulozy i miedzi. Dostawa 3000 składanych domków szwedzkich i 4000 składanych domków fińskich ułatwi znakomicie repatriację górników polskich z zagranicy, którym będzie można zapewnić odpowiednie warunki mieszkaniowe.

Dalsze zarządzenia przeciwalkoholowe

Racibórz w trosce o młodzież

RACIBÓRZ. (fg) Demoralizujący wpływ ostatniej wojny na młodzież u nas jest zastraszający. Piją wódkę starsi chłopcy, piją także i dzieci. Nie jest rzadkością, że na ulicach miasta spotyka się młodzież w stanie nietrzeźwym. By zaradzić złu, inspektor szkolny Hermach w imieniu Komisji Młodzieżowej zaprosił przedstawicieli wszystkich warstw miejscowego społeczeństwa na zebranie, którego tematem były sprawy używania alkoholu przez młodzież oraz uczęszczania jej na niedozwolone filmy, wzgl. chodzenia o zbyt późnej porze. Inspektor zagał obrady, witając przedstawicieli Zarządu Miejskiego, miejskiego i powiatowego Wydziałów Społecznych, Komitetu Opieki Społecznej (miejskiego i powiatowego), Robotniczego Tow. Przyjaciół Dzieci, Ośrodka Zdrowia oraz kierowników szkół i przedstawicieli przemysłu.

Dyrektor gimnazjum Gadomski w obszernym referacie przedstawił smutny stan rzeczy. W pierwszym rzędzie wskazał na konieczność moralnego wychowania młodzieży i na fatalne skutki używania przez nią alkoholu i zaproponował wystąpienie do władz miarodajnych, by wydały obowiązujące zarządzenia przeciwalkoholowe. Mianowicie młodzież do lat 18 nie powinna mieć dostępu do szynków, ani też możliwości nabywania alkoholu w sklepach spółdzielczych czy w innych. Szynki nie mogą znajdować się w pobliżu szkół.

Przedstawiciel Ośrodka Zdrowia, lekarz szkolny dr Wojtowicz, zalecił urządzenie w szkołach wykładow, uswiadamiwiających młodzież o zgubnych skutkach używania alkoholu z ew. wyświetleniem filmu i wzięciem na siebie obowiązku wygłaszania tych prelekcji. Wywiązała się ożywiona dyskusja, w której toki mówcy wskazywali na inne zgubne nabożeństwa: palenie tytoniu, uczęszczanie na całonocne zabawy itp. Stwierdzono przy tym, że wypadki chorób wenerycznych nie są wśród młodzieży rzadkością. Wobec tego zalecono powołać do życia komisyjną społeczność, która by czuwała nad młodzieżą i o wszelkich wykroczeniach młodzieży, sprzedawców alkoholu i papierosów oraz restauratorów zawiadamiała bezwzględnie władze. Ponadto wybrano delegację celem poinformowania Starostwa, Zarządu Miejskiego, Milicji Obywatelskiej i Urzędu Bezpieczeństwa o postanowieniach Komisji Młodzieżowej i uzyskania najdalej idącego poparcia tych czynników. Omówienie sprawy uczęszczania młodzieży na filmy niedozwolone oraz wy-

padków chorób wenerycznych wśród niej, odłożono do następnego zebrania, mającego się odbyć w świętą. W końcu inspektor szkolny Hermach poinformował zebranych o akcji kolonii i półkolonii letnich, po czym powołano do życia Powiatowy Komitet Kolonijny, do którego weszło z urzędu 2 przedstawicieli inspektoratu szkolnego, lekarz szkolny, przedstawicielka RTPD oraz przedstawiciele komitetów Opieki Społecznej (miejskiego i powiatowego).

Z całej Polski

Warszawa. W lutym rb. przewieziono na PKP 17.115.987 pasażerów (nie licząc repatriantów i przemieszczonych).

Sopot. Z inicjatywy Zarządu Tow. Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku odbyło się w Sopocie zebranie naukowe. Dr. Adam Skalkowski, prof. U. P. wygłosił wykład na temat „Józef Wybicki i jego rola dziejowa”.

Wspomniane zebranie naukowe było zapoczątkowaniem akcji uczczenia przez społeczeństwo 200 rocznicy urodzin Józefa Wybickiego (ur. w Bendmie pod Kościerzyną dn. 29 IX. 1747 r., autora polskiego hymnu narodowego, bojownika niepodległościowego, uczestnika walk legionów Dąbrowskiego oraz obrońcy sprawy przynależności Gdańska do Polski w dobie napoleońskiej).

Swinoujście. Jak już donosiliśmy, rybacy zachodniego polskiego wybrzeża już ruszyli na połowy.

Na terenie Zalewu Szczecińskiego rybacy w czasie połowów natrafili na większą ilość sandaczy, które dość licznie ukazały się już na wodach Zalewu. W ciągu pierwszego tygodnia rybacy ze Swinoujścia złowili około 10 ton tej stosunkowo cennej ryby.

Gdynia. Jak informują władze morskie, na najbliższe dni awizowano przyjeżdżać do naszych portów 12 zagranicznych statków.

Gdynia. Połowy naszych rybaków morskich są nadal tak obfite (dzienny połów jednego kutra dochodzi do 20 ton), że ceny dorsza spadły bardzo poważnie. Podczas gdy w pierwszej połowie marca za kilogram dorsza żądano 140 zł., kilogram tej ryby można obecnie kupić po 35 zł., a nawet jeszcze taniej.

GDYNIA. Import i rozdział bydła zarodowego ze Szwecji został zakończony. Ogółem zakupiono 910 sztuk buhajów i 3408 sztuk jałówek.

Zakupione transporty nadeszły do Polski w 20 partiach. Inwentarz rozdzielony został między hodowców, względnie przydzielony szczególnie instytucjom.

Spółdzielczość hutnicza

opodatkowała się na powdziej

KATOWICE. Przy Zrzeszeniu Spółdzielni Spożywców Przemysłu Hutniczego ukonstytuował się Komitet Pomocy Ofiarom Powodzi. Postanowił on przyjąć z natychmiastową pomocą powodzianom przez opodatkowanie się wszystkich pracowników Zrzeszenia i ustalił poniższą tabelę: dla pracowników, pobierających wynagrodzenie według grupy: I-II — 4% od zarobku, III-V — 3%, VI-VIII — 2% i IX-XIV — 1%.

Pracowników fizycznych opodatkowano w wysokości 1% dla po-

bierających wyższe wynagrodzenie i 0,5% dla pozostałych. Poza tym wystąpiono z apelem do pracowników o składanie dobrowolnych darów w naturze (żywności, odzieży, leków itp.). Wszystkie Spółdzielnie Hutnicze, podległe Zrzeszeniu, są proszone o zainicjowanie tej akcji na ich terenie i o opodatkowanie pracowników według powyższej tabeli. Do łańcucha ofiar wzywa się pracowników Zrzeszenia Spółdzielni Spożywców Przemysłu Węglowego i Spółdzielni Węglowych.

Pod włos...

Ciąg dalszy kłopotów w Melpomeną

Niestety, ale wypada nam znowu wrócić do Szczecina. Niestety, rzecz oczywista nie dlatego, że to Szczecin, ale dlatego, że tam ponownie rozpoczynają się harce na niwie teatralnej, wykonywane przez sławetny „Głos Szczecina” z jego redaktorem p. Edmundem Grzybowskiem na czele. Harce te, podobne do brykania starszego zrebaka na łączce, przypominają kubek w kubek aferę z „sądem” nad „Przeprawdzką” Roztworowskiego, która to afera niekiedy z Czytelników zapewne jeszcze pamiętają.

Otóż proszę sobie wyobrazić, że tym razem „Głos Szczecina” postanowił z teatru przepędzić nie tylko Roztworowskiego, lecz również — Zapolską i Moliera! Posłuchajmy więc naprzód, co głosi jakiś anonimowy, podpisujący się „Z. P.”, w numerze kwietniowym tegoż „Głosu Szczecina” o Zapolskiej ex re wystawienia przez Teatr „Komedia Muzyczna” jak często w Polsce ostatnio granej „Panny Maliczewskiej”:

„Słusznie porównać można tę sztukę do sądzonej niedawno „Przeprawdzki”. Podobnie dusz-

na, zgnana atmosfera, podobny brud moralny, podobna beznadziejność.

... Wydaje się, że takie gromadzenie ciemnych barw, taka beznadziejność, mają zdecydowanie destrukcyjny wpływ na widza.

Ujęcie i naświetlenie akcji wpływa z niewłaściwego podejścia do najistotniejszych zagadnień społecznych, o których rozwinięcie autorka nie poczyniła najmniejszej próby.

Sztuka ta powinna nie tylko zejść ze sceny polskiej, ale wystawianie jej winno być przez Ministerstwo Kultury i Sztuki zabronione. Widz współczesny musi znaleźć w teatrze kształcąca rozrywkę, a nie beznadziejną pesymistyczną szmirę.”

W dalszym ciągu niejaka pani „L. W.” — pisząca prawdopodobnie nos „Przeprawdzką” i „Pannami Maliczewskimi”. Chcemy widzieć w przedstawieniu do tego bagna moralnego zdrowych psychicznie i fizycznie ludzi. Moralne kalectwo budzi w nas wstręt i beznadziejność.

Sądze, że wypowiadam tu opinię nie odosobnioną, ale że jest to pogląd wielu mężczyzn i kobiet, które chcą, aby sztuka na scenie tryskała życiem, wiarą w przyszłość i była odzwierciedleniem dzisiejszej rzeczywistości, aby budowała życie, a nie burzyła je.”

W następstwie tego wszystkiego pani „L. W.”, przemieniona z pana „Z. P.”, a tak lubiąca, aby na scenie tryskało — zmienia się znowu w pana „G. M.” i po Zapolskiej atakuje — Moliera w taki oto sposób:

„Teatr „Komedia Muzyczna” po-

„Panny Maliczewskiej” co następuje:

„Czyż naprawdę nie stać nas na coś lepszego i moralnego? Czyż oglądając wstrętne sceny — wdź nie traci poczucia własnej godności?...”

... Nie jest wybaczone wystawienie sztuki Zapolskiej w obecnym czasie. Powiedziałabym, że nawet w tym okresie, gdy żyła Zapolska, sztuka jej nie miała usprawiedliwienia.

Sądze, że dosyć już karmienia nas „Przeprawdzkami” i „Pannami Maliczewskimi”. Chcemy widzieć w przedstawieniu do tego bagna moralnego zdrowych psychicznie i fizycznie ludzi. Moralne kalectwo budzi w nas wstręt i beznadziejność.

Sądze, że wypowiadam tu opinię nie odosobnioną, ale że jest to pogląd wielu mężczyzn i kobiet, które chcą, aby sztuka na scenie tryskała życiem, wiarą w przyszłość i była odzwierciedleniem dzisiejszej rzeczywistości, aby budowała życie, a nie burzyła je.”

W następstwie tego wszystkiego pani „L. W.”, przemieniona z pana „Z. P.”, a tak lubiąca, aby na scenie tryskało — zmienia się znowu w pana „G. M.” i po Zapolskiej atakuje — Moliera w taki oto sposób:

„Teatr „Komedia Muzyczna” po-

„Pannę Maliczewską” wystawił „Meza pogneblonego” Moliera. „Pogneblona” publiczność premierowa z trudnością wytrwała do końca przedstawienia. Sztuka ta:

1) nie posiada prawie żadnej problematyki społecznej,

2) nie ma żadnej interesującej akcji,

3) brak jakichkolwiek elementów z drzewego humoru.

W imię czego i dla kogo teatr „Komedia Muzyczna” grywa takie sztuki?

„Komedia Muzyczna” wystawiła niemożliwie nudną piłę.”

W Szczecinie kiedyś czczono niejakiego Tryglawa. Był to trzygłowy bałwan o bardzo wielu kompetencjach. M. in. decydował też on o tym, jaka ma być na jutro pogoda. Obecny szczeciński Tryglaw czyli p. „Z. P. L. W. G. M.” wprawdzie nie może decydować na temat pogody, ale za to usiłuje decydować w sprawach sztuki teatralnej. Tryglaw jest naturalnie w błędzie. O niczym facet nie zdecydował i na temat teatru w ogóle nie powinien zabierać głosu.

Ala aby typ, domagający się wyrzucenia ze sceny naszej Zapolskiej i Moliera, zamiast domagać się niewpuszczania siebie do teatru, już do reszty stanął na głowie i tej pozycji nigdy nie

zmienił, przypominamy mu, że absolutnie powinien publicznie i na piśmie postawić Zapolskiej i Molierowi jeszcze następujące zarzuty:

1) Żaden z tych autorów nie porusza w swych sztukach zagadnienia dramaturgicznego.

2) Molier w żadnym ze swych utworów nie mówi o fikcyjkach smażonych w occie, zaś Zapolska ani razu nie wypowiedziała się na temat wpływu idei spółdzielczej na opady atmosferyczne.

3) Molier nie miał zupełnie pojęcia — co można łatwo stwierdzić w każdej z jego komedii — ile jest kilometrów z Malego Kacka do Szczekocin, zaś Zapolska nie miała znowu pojęcia (co też jest łatwe do stwierdzenia), w jaki sposób należy poprawnie zagwizdać „Czy pamiętasz tę noc w Zakopanem?”

4) Molier i Zapolska nie użyli ani razu w swoich sztukach wyrażenia: „nyrski”.

5) Molier i Zapolska nie zaznaczyli nigdy swego stosunku do brodatych blondynów, jeżdżących na hulajnogach.

6) Molier i Zapolska nie potrafili grać w bambuko.

Po ogłoszeniu tych zarzutów przez nowoczesnego szczecińskiego Tryglawa, należy gościa wrzucić do morza, aby wzburzonym a sławetnym falam Bałtyku przybiły jeszcze jeden bałwan. Niejaki X.

Amerykianie piszą historię wojny!

Już ukazała się książka:

„DRUGA WOJNA ŚWIATOWA”

Napisana przez U. S. I. S. Biuro Informacyjne Stanów Zjednoczonych. Materiał zaczerpnięty ze źródeł Wywiadu Wojskowego Departamentu Wojny w Waszyngtonie. Jest to krótka historia wojny napisana w formie reportażu, obejmująca cały okres wojny światowej od 1939 do 1945 roku. Książka zawiera 20 mapek obrazujących najważniejsze wydarzenia drugiej wojny światowej.

Książkę tę winni przeczytać wszyscy.

Książka ta winna znaleźć się w każdym domu!

Wydawnictwo „PRZEŁOM” Kraków, Karmolicka 6. — Do nabycia we wszystkich księgarniach. 1961

Zdemobilizowani otrzymują odznaczenia

Jelenia Góra (js) Wszyscy zdemobilizowani oficerowie, podporucznicy i szeregowi, którzy służyli w odrodzonym Wojsku Polskim, a posiadają prawo do odznaczeń bojowych lub Krzyża Zasługi, winni złożyć zaświadczenia na takie odznaczenia w referacie w wojewódzszym zarządzie miejskiego w Jeleniej Górze.

Zaświadczenia powyższe są potrzebne dla poczynienia adnotacji na zaświadczeniu. Kto nie odda wymienionych zaświadczeń w referacie wojskowym, traci automatycznie prawo do otrzymania wspomnianych odznaczeń.

DZIAŁY NUTOWE KSIĘGARNI POSIADAJĄ NA SKŁADZIE:
„Uwertura na mały zespół orkiestrowy” | Suitę na mały zespół orkiestr. pt. „Obrazki Wiejskie” | Zbiór pieśni tow. na chór pt. „Siadajcie wszyscy wokół z nami”
K. Sikorskiego. Cena zł. 300.- | K. Sikorskiego. Cena zł. 280.- | T. Szelligowskiego. Cena zł. 360.- 1659

Drugi występ Czechów AKS - SK Batov 3:2 (0:2)

Chorzów. Drugi mecz rozegrała drużyna Batov w Chorzowie z AKS. Drużyna chorzowska do meczu tego przystąpiła w swoim normalnym składzie, jedynie bez Piątka, którego zastąpił Cholewa, oraz bez Andrzejewskiego w obronie, którego zastąpił Kamiński.

Mecz ten na skutek niesprzyjającej pogody zgromadził około 4 tys. widzów. Cześć w stosunku do dnia poprzedniego grał o wiele lepiej. Z chwilą rozpoczęcia gry AKS zdobywa z miejsca przewagę. Gospodarze raz po raz grają pod bramką Czechów, którzy nie zrażają się chwilowymi atakami gospodarzy. Pięknymi podaniami zdobywają sobie teren i z kolei uzyskują przewagę. Ich gra w tym okresie budzi uznanie widzów, która oklaskami nagradza każdorazowe zagranie Czechów. Z jednego z takich zagrań już w czwartej minucie Frejek pięknym strzałem w górny róg bramki zdobywa prowadzenie.

Po zdobyciu bramki AKS podrywa się i gości z kolei pod bramką czeską, gdzie jednak grająca świetnie obrona nie dopuszcza napastników chorzowskich do strzału. W ósmej minucie udaje się Czechom zdobyć drugą bramkę. Podanie prawoskrzydłowego prze-

muje Vecera i po raz drugi lokuje piłkę w bramce gospodarzy. Przewaga gości trwa w dalszym ciągu. Mają oni teraz okres dziesięciominutowej przewagi, której jednakowoż nie potrafił wykorzystać.

Od 30 minuty zaznacza się przewaga gospodarzy, którzy na odmianę dochodzą do głosu raz po raz, zagrażając gościom. Niestety, w linii ataku chorzowskiego od czasu można brak zrozumienia, a poza tym zawodnicy grają mało ambitnie. W 32 minucie Pytel, będąc sam na sam z doskonałym bramkarzem czeskim, przestrzelił w bramkę w odległości 8 m. W 35 minucie następuje znów krytyczny moment pod bramką czeską, jednak bramkarz broni przytomnie.

W 43 minucie AKS ma znów okazję zdobycia bramki, jednak Spodzieja strzela źle z najbliższej odległości. Mimo wysiłków drużyny chorzowskiej, która ma pod koniec zdecydowaną przewagę, wynik do przerwy pozostaje niezmienny (2:0 dla Czechów).

Po przerwie drużyna AKS wychodzi na boisko w zmienionym nieco składzie w linii ataku. Miejsce Kulika na prawym skrzydle zajmuje Cholewa, na środku ataku przechodzi Andrzejewski, a

Spodzieja gra jako prawy łącznik.

Od pierwszej chwili zaznacza się wyraźna przewaga AKS, który gniecie formalnie Czechów, nie dopuszczając ich do głosu. Niestety, w ataku chorzowskim nadal daje się zauważyć brak zrozumienia, toteż wszelkie akcje noszą raczej charakter zagrań indywidualnych. W 5 minucie Pytel strzela wolnego z pola karnego, jednak doskonały bramkarz czeski piastkuje w ostatniej chwili na korner. Napastnicy chorzowscy raz po raz goszczą pod bramką czeską. Dopiero w 9 minucie udaje się gospodarzom zdobyć upragnionego gola. Strzelcem jego jest Pytel.

Po zdobyciu bramki AKS zwiększa jeszcze tempo i przeważa nadal nad Czechami. Gra toczy się przez cały czas na połowie czeskiej, przy czym bramka obłożona jest do tego stopnia, że znajdują się koło niej wszyscy gracze czescy.

W 28 minucie pada wreszcie upragniona bramka wyrównująca dla Chorzowian i to w niezwykle okolicznościach. Do centrum Barańskiego z lewego skrzydła wybiega bramkarz, jednak piłka przedochyła nad nim, odbija się od obrońcy czeskiego i wpada do bramki czeskiej. Przewaga AKS trwa w dalszym ciągu, panuje on już teraz niepodzielenie na boisku. Cześć wyraźnie opadają na siłach i bronią się rozpaczliwie. W 32 minucie za faul na Spodzieji sędzia dyktuje rzut karny, który egzekwuje Barański, jednakowy niezawodny bramkarz czeski broni piękną robinsonadą na korner.

W 36 minucie atak AKS zostaje wstrzymany grubym wykroczeniem obrońcy czeskiego, który fauluje w polu karnym Andrzejewskiego, za co sędzia dyktuje znów rzut karny. Egzekutorem jego jest tym razem Pytel, a silny jego strzał mimo rozpaczliwej obrony bramkarza grzęźnie w bramce czeskiej.

Dwa mecze SK Batovany w Warszawie

Warszawa (tel. wł.). W czasie Świąt Wielkanocnych gościła w Warszawie drużyna słowacka SK Batovany, która rozegrała dwa mecze z drużynami stołecznymi.

W pierwszy dzień goście pokonali Legię w stosunku 4:2 (3:1), przy czym bramki dla Legii zdobyli: Mordarski i Cyganik.

W drugi dzień przeciwnikiem drużyny słowackiej był zespół mistrza Polski — Polonia: Mecz zakończył się zwycięstwem Polonii w stosunku 2:0 (1:0). Bohaterem meczu okazał się bramkarz Polonii Borucz, który był zaporą nie do przebycia i jemu głównie zawdzięcza Polonia, że nie zesłała z boiska pokonana.

Bramki zdobyli Ochmański i Sulzarz. Szczepaniak grał pierwszą połowę meczu w ataku, a w drugiej połowie przeszedł na swą pozycję obrońcy.

Warta Poznań - Cechie Karlin 3:2 (1:1)

Poznań (tel. wł.). Drużyna czeska Cechie Karlin rozegrała swój drugi mecz w Poznaniu z drużyną Warty i uległa jej w stosunku 2:3 (1:1).

Najlepszym graczem Warty okazał się Czapezyk, strzelec 3 bramek.

W drugiej połowie meczu obie drużyny zwiększyły tempo i grały bardzo ostro.

Wisła — Garbarnia 1:0 (1:0)

Kraków (tel. wł.). Rozegrany w drugi dzień świąt mecz towarzyski zakończył się niktym zwycięstwem Wisły. Jedyną bramkę zdobył Legutko.

VIKTORIA Czeskochowa ZDOBYWA PUCHAR W TURNIEJU SIÓDEMKOWYM

Czeskochowa. W blyskawicznym turnieju siódemkowym o puchar przechodzi zasłużone zwycięstwo odnosiła Viktoria, która w rozgrywkach finałowych pokonała Stradom 5:0 i Legion 5:1, Legion zaś w finale zwyciężył CKS 5:2.

Zesłoroczny zdobywca pucharu KS Kolejowy, odpadł w ćwierćfinale uległszy Viktorii 4:0. W półfinałach CKS pokonał Czeskochowę 2:0, Legion odniósł zwycięstwo nad Rakowem 6:2, Viktoria zaś pokonała Skrę 3:1.

Zwycięstwo i remis Cracovii

Łódź (tel. wł.). W czasie świąt Wielkanocnych gościła w Łodzi drużyna Cracovii, która rozegrała dwa spotkania.

W pierwszym meczu Cracovia pokonała Zjednoczonych 1:0 (0:0), a w drugim dniu, grając z ŁKS uzyskała wynik remisowy 2:2 (1:0).

RKU - RUCH 7:0 (5:0)

Sosnowiec. Na stadionie w Sosnowcu Ruch doznał porażki w spotkaniu z RKU w stosunku 0:7. Gospodarze do tego spotkania wystąpili w najslabiejszym składzie, w Ruchu natomiast brak było Cieślaka. Drużyna sosnowiecka zademonstrowała piękną grę zwyciężając zasłużenie.

Szybka gra RKU zaskoczyła Ruch, na którym widać było zmę-

czenie po meczu z czeską drużyną SK Batov.

Szczególnie dobrze wypadł atak Sosnowiczian ze Słotą na czele

RKU zdobywa prowadzenie już w 2-giej minucie przez Słotę, po czym kolejne bramki padają ze strzałów Hurasa, Stokowackiego, Cerka i Słoty.

Po przerwie następują przesunięcia w składach obu drużyn. Hurasa w RKU zastępuje Skwarek, zaś w Ruchu Broma. Wiczcerek. Ruch pragnąc zyskać honorowego gola, w drugiej połowie gry, narzucił dość ostre tempo. Atak zespołu śląskiego nie stanął jednak na wysokości zadania. W tym czasie nie udało mu się uzyskać bramki.

Końcowa faza gry należy ponownie do RKU, która zdobywa dwie dalsze bramki przez Piarkę i Cerka.

Lekkoatleci Śląska na starcie Wielki bieg na przelaj

Katowice. Wydział Sportowy Okr. Komisji Związków Zawodowych realizując bogaty program na odcinku sportowym, przystępuje do organizacji pierwszej poważnej imprezy sportowej zakrojonej na wielką skalę. Będzie to bieg na przelaj, który odbędzie się w niedzielę 13 bm.

Bieg ten, który odbędzie się w konkurencji dla seniorów, juniorów, młodzieży do lat 16 i pań, będzie zapoczątkowaniem akcji „Szukamy talentów” w szerokiej kółkach młodzieży, która prowadzona będzie następnie każdego roku.

Drobiazgi

W obecności prezydenta Republiki Francuskiej, Vincenta Auriola oraz jego małżonki odbyły się w dniu wczorajszym w Auteuil wyścigi konne o „Grand Prix” prezydenta. Pierwszy przybył do mety koń Gamin przed Ledain.

W miejscowości Carcassonne odbyło się spotkanie w rugby między francuską drużyną B a brytyjską drużyną B. Francuzi pokonali Anglików w stosunku 45:5. Anglicy grali słabo, pozwalając Francuzom utrzymać stałą przewagę.

W Londynie podano do wiadomości, że część kolarzy brytyjskich wzięła udział w tegorocznym Tour de France. Anglicy mają przybyć do Francji na miesiąc przed rozpoczęciem wyścigu i trenować na profesjonalnych szosach. (gp)

Przed mistrzostwami Polski

O miano najlepszego boksera i sędziego

Katowice. Organizatorzy tegorocznych mistrzostw bokserskich Polski, które odbędą się w Katowicach, dokładają wszelkich starań, by impreza ta wypadła jak najokazalej. Uroczono już cały aparat administracyjny, który pracuje z wyteżeniem by ukończyć wszelkie niezbędne prace wstępne około organizacji imprezy.

Zawodnicy Poznania, Łodzi i Warszawy a następnie sędziowie, delegaci PZB i przedstawiciele okręgów zamieszkała w hotelu Polonia. Reszta zawodników znajduje pomieszczenie w hotelu Monopol.

Sekundantem ekipy śląskiej będzie znany trener Szydło, którego uwagi i wskazówki cenione są przez zawodników w sposób szczególny.

Śl. OZB organizator mistrzostw zapowiada, że wszelkie legitymacje nie będą honorowane. Sekretariat Śl. OZB wydaje specjalne karty wstępu dla osób, które zgłoszą odpowiednio umotywowane zapotrzebowanie na bilety wstępu.

Mistrzostwa rozpoczną się w czwartek 10 bm. już o godz. 18. W dniu tym przewidzianych jest około 30 walk. W drugim i trzecim dniu walki rozpoczną się o godz. 19 przy czym w drugim dniu odbędzie się około 20 walk a w trzecim dniu 16 walk. Finały odbędą się w niedzielę o godz. 11.30 rano.

Mistrzostwa zgromadzą nie tylko najlepszych zawodników całej Polski ale również i arbitrow, którzy decydować będą o losach poszczególnych walk. Sądzić na-

„Sport i wczasy“?

Bieg ten będzie walką o piękne nagrody, ofiarowane dla zwycięzców przez różne instytucje, urzędy i osoby. Główną nagrodą w konkurencji seniorów i pań będzie nagroda wędrowna OKZZ w Katowicach, której nadano nazwę „memoriału im. Janusza Kusocińskiego”. Ponadto specjalną nagrodę przewidziano dla najlepszych sportowców z każdej dziedziny sportowej jak boks, piłki nożnej, pływactwa, kolarstwa itp., a następnie dla najlepszego zawodnika organizacyjnej OMTUR, ZWM, Wici, Harcerstwa, ORM.

Udział w biegu mogą wziąć wszyscy sportowcy, bez względu na to czy są zrzeszeni czy też nie. Zostały już poczynione odpowiednie starania za pośrednictwem związków zawodowych, zakładów pracy i organizacji młodzieżowych, by do biegu stanęła jak największa ilość sportowców. Spodziewany jest start około 5.000 zawodników co byłoby cyfrą rekordową nieoprotkowaną dotychczas w tego rodzaju imprezach w Polsce.

Start i meta biegu znajdować się będą na boisku Pogoni obok Parku Kościuszki. Trasa biegu pań i młodzieży do lat 16 prowadzić będzie alejami parku przy czym panie pobiegą 1.000 m. podczas gdy dla młodzieży trasa wynosi 1.200 m. dla juniorów 2.500 m. a dla seniorów 5.000 m.

Start biegu o godz. 12.30. Cała impreza będzie filmowana przez Robotnicze Studio Filmowe, a film wyświetlany będzie w następnej niedzielę 20 bm. w Domu Kultury w Katowicach.

Stary, że mistrzostwa w Katowicach nie będą terenem ekscesów jakie miały miejsce w innych miastach podczas podobnych mistrzostw.

Oto lista sędziów desygnowanych przez Wydział Spraw Sędziowskich PZB na mistrzostwa w Katowicach: Zaplatka, Sadowski, Łukaszewski (Katowice), Fedorowicz (Bytom), Borski (Gliwice), Derda, Kowalski, Urbaniak

(Poznań), Prendowski, Plewicki (Warszawa), Sieroszewski, Stepien (Łódź), Lewicki (Toruń), Dobrzański (Gdańsk), Laukedrey (Szczecin).

Sędziowie konkurować będą również pomiędzy sobą o miano „najlepszego”, dla którego została ustanowiona również specjalna nagroda, a która przyznana zostanie po zorganizowaniu w tym celu specjalnym „plebiscydem”.

Zwycięstwo piłkarzy jugosłowiańskich

Partyzant - Slezska Ostrava 2:1 (2:1)

Mor. Ostrava (tel. wł.). W Wielką Sobotę gościła w Morawskiej Ostrawie znana z występów w Polsce drużyna jugosłowiańska Partyzant z Belgradu, która rozegrała przyjacielski mecz z drużyną Slezska Ostrava.

Mecz zakończył się zwycięstwem Partyzanta w stosunku 2:1 (2:1).

NA BOISKACH FRANCJI

Paryż (obs. wł.). W spotkaniu piłkarskim o mistrzostwo Francji, jakie odbyły się w niedzielę, osiągnięto następujące wyniki:

- Marseille — Lille 1:1;
- Le Havre — Bordeaux 2:1;
- Montpellier — Reims 2:0;
- Nancy — Strasbourg 1:0;
- Roubaix — Toulouse 1:0;
- Rouen — Rennes 2:0;
- Cannes — Lens 2:0;
- Stade Français — Sete 1:1;
- Racing Paris — Metz 5:3.

Pierwsze miejsce w tabeli mistrzostw zajął Roubaix z 45 punk-

tami, drugie — Reims, trzecie zaś Strasbourg, Lille i Stade. Le Havre i Rouen walczyły rozpaczliwie, aby uniknąć zagrożenia im na przyszły sezon zaliczenia do drugiej ligi, ze względu na zajmowanie obecnie ostatnich miejsc w pierwszej.

W drugiej lidze osiągnięto następujące wyniki:

- Toulon — Sochaux 1:1;
- Colmar — Clermont Ferrand 2:0;
- Douai — Ca Paris 3:0;
- Avignon — Lyon 2:1.

Sukces kolarzy Belgii

Paryż (obs. wł.). We Francji odbyły się w dniu wczorajszym pierwsze zawody kolarskie z udziałem zawodników zagranicznych. Był to wyścig na trasie Paryż—Roubaix. Wyścig zakończył się wielkim zwycięstwem kolarzy belgijskich, którzy zajęli w pierwszej dziesiątce pięć czołowych miejsc.

Pierwszy przybył do mety Belg Kleias w czasie 6:10,34 godz. Drugim był również Belg, na trzecim zaś miejscu uplasował się Francuz. Do ostatniej chwili liczone się ze zwycięstwem kolarza włoskiego, Bisi, który jednak

w odległości 3 km. od Roubaix (meta) złamał tylne koło roweru i udało mu się zająć zaledwie szóste miejsce. (gp)

Bryła i Cebula mogą grać w Ruchu

Katowice. Sprawa udziału Cebuli i Bryły b. graczy świętochłowickiego Śląska w barwach Ruchu, która skomplikowała się w ostatnim czasie przed Świątami do tego stopnia, że obaj gracze nie mogli wystąpić w meczu mistrzowskim przeciwko drużynie Śląska z Tarn. Gór, została ostatecznie rozstrzygnięta pomyślnie dla Ruchu. Chodziło mianowicie o interpretację przepisów PZPN w sprawie zwolnień dla zawodników, których macierzysty klub zmienia nazwę, Cebula i Bryła uzyskali takie zwolnienia na tej podstawie, że KS Śląsk Świętochłowice zmienił swą nazwę na RKS Śląsk. Ostatnio w walnym zebraniu PZPN w Łodzi w dniach 22 i 23 lutego br. zapadała uchwała, że o ile zmiana nazwy klubu nie jest istotną, jak w wypadku Śląska, który do nazwy swej dodaje tylko nazwę „robotniczego”, wówczas gracze nie potrzebują podpisywać nowych kart zgłoszeń i tym samym nie uzyskują automatycznych zwolnień.

Z uwagi jednak na to, że zmiana nazwy Śląska nastąpiła jeszcze w styczniu br. i tym samym podlegała jeszcze obowiązującym starym przepisom, tak Cebula jak i Bryła korzystają z automatycznych zwolnień i wobec tego mają prawo brać udział w drużynie Ruchu w grach o mistrzostwo.

Ruch wobec takiej sprawy w rozgrywkach mistrzowskich wystąpi w bardzo silnym składzie i uważany być musi za kandydata na przyszłego mistrza Śląska.

Pogon Katowice — Polonia Karwina 2:1 (2:1)

Katowice. W rewanżowym spotkaniu obydwu drużyn gospodarze po bardzo ładnej i wyrównanej grze pokonali naszych rodaków z Czechosłowacji. Gra dostarczyła publiczności dużo emocji.

Bramki dla zwycięzcy zdobyli: Piłza i Klimza, dla gości środkowy napastnik. Sędzia obiektywny.

wysokim poziomie. Gracze grali szybko, z temperamentem, budząc zachwyty 6.000 widzów. Najlepszym graczem Partyzanta okazał się obrońca Brozovic, imponujący swymi dalekimi wykopami, a następnie łącznik Michajlovic, którego przeboje oraz strzały z każdej pozycji były pierwszej jakości.

Partyzant wystąpił w swym najlepszym składzie z Czajkovskim w pomocy i Simonowskim w ataku.

Zdobywcami bramek byli:

Bobek i Michajlovic dla Partyzanta oraz Meisner dla Slezskiej Ostrawy.

Przeszkodził wiatr halny 40-lecie PTT Zakopane

Zakopane (tel. wł.). W ramach uroczystości 40-lecia istnienia sekcji narciarskiej Polskiego Tow. Tatrzańskiego w Zakopanem miały się odbyć w drugi dzień Świąt jubileuszowe zawody narciarskie m. in. konkurs skoków na skoczni terenowej.

Z uwagi jednak na to, że panujący w tym dniu wiatr halny unie-

możliw korzystanie z kolejkii linowej i przewiezienie tak zawodników jak i sędziów, musiano zawody te odłożyć. Odbędzie się one w dalszym ciągu zgodnie z programem we wtorek na Hali Gąsienicowej. Przeprowadzony zostanie bieg na 18 km bez względu na warunki atmosferyczne.

Konkurs skoków przelozony został na srodek

